

(Bloed-)transfusie bij volwassenen

Mevrouw, Meneer,

Binnenkort onderga je een ingreep of behandeling waarbij (misschien) een transfusie noodzakelijk is.

Met deze brochure willen wij je graag algemene informatie geven over een toediening van een (bloed-)transfusie en wat je als patiënt kunt verwachten.

Heb je na het lezen van deze brochure nog vragen? Stel ze gerust aan je behandelend arts of aan een van onze verpleegkundigen!

- **Tip:** Meer informatie kun je ook terugvinden op de website van Rode Kruis Vlaanderen: www.rodekruis.be

Waaruit bestaat het bloedproduct dat bij een transfusie wordt toegediend?

Er bestaan verschillende soorten transfusies:

- **Toediening van rode bloedcellen** (erythrocyten)
Rode bloedcellen zijn belangrijk voor het zuurstoftransport in ons lichaam en bevatten een eiwit (hemoglobine) waaraan de zuurstof zich bindt. Bij een ernstig tekort aan hemoglobine kan het gebeuren dat er onvoldoende zuurstof in het lichaam wordt getransporteerd, waardoor schade kan ontstaan aan organen.
- **Toediening van bloedplaatjes** (trombocyten)
Bloedplaatjes zijn belangrijk voor onze stolling. Zij zorgen ervoor dat bloedingen gestelpt worden. Wanneer er een tekort is aan bloedplaatjes kunnen er ernstige (en soms spontane) bloedingen ontstaan.
- **Toediening van plasma**
Plasma is een vloeistof waarin verschillende stoffen zijn opgelost. Het bevat o.a. stollings- en andere eiwitten, mineralen, vitaminen en zouten. Omdat al die stoffen hun eigen belangrijke functies hebben, is het belangrijk om ernstige tekorten aan te vullen. Dat is bijvoorbeeld het geval bij langdurig bloedverlies of bij brandwonden.

Verder bevat bloed ook nog **witte bloedcellen**. Die zijn belangrijk voor onze afweer tegen virussen, bacteriën en andere ziekteverwekkers. Omwille van hun korte levensduur worden witte bloedcellen uiterst zelden toegediend.

Waarom krijg ik een transfusie?

Wanneer er een tekort is aan rode bloedcellen, bloedplaatjes of aan plasma, kan je arts beslissen dat een transfusie nodig is. Het is belangrijk dat je daarvoor toestemming geeft (tenzij in dringende situaties). Om je te helpen een goede beslissing te nemen, is het belangrijk dat je arts je vooraf inlicht over:

- de reden van de transfusie;
- de risico's die aan een transfusie verbonden zijn;
- de gevolgen van een weigering van een transfusie;
- eventuele alternatieven voor een transfusie (indien mogelijk).

Hoe veilig is een transfusie?

Voor het bloed bij jou terechtkomt, heeft het al verschillende stappen ondergaan om jou te beschermen. Er zijn strikte kwaliteitseisen en veiligheidsvoorschriften voor zowel de verzameling als de verwerking van bloed. Daarom is het belangrijk dat de bloedgever (= donor) en het bloed uitvoerig gescreend en getest worden.

De criteria waaraan het bloed en de donor moeten voldoen zijn bij wet bepaald en worden nauwgezet gecontroleerd door de Dienst voor het Bloed.

Enkele van die criteria zijn:

- Enkel gezonde donoren mogen bloed geven. Bij elke donatie worden donoren grondig gescreend.

campus Sint-Augustinus
Oosterveldlaan 24
2610 Wilrijk
tel. + 32 3 443 30 11

campus Sint-Vincentius
Sint-Vincentiusstraat 20
2018 Antwerpen
tel. + 32 3 285 20 00

campus Sint-Jozef
Molenstraat 19
2640 Mortsel
tel. + 32 3 444 12 11

BTW BE 0428.651.017 - RPR Antwerpen
gzaziekenhuizen@gza.be
www.gzaziekenhuizen.be

GZA
Ziekenhuizen
GasthuisZusters Antwerpen
Sint-Augustinus - Sint-Vincentius - Sint-Jozef

- Donoren geven vrijwillig bloed, zij krijgen daarvoor geen financiële vergoeding.
- Het bloed wordt uitvoerig getest met de meest geavanceerde technieken om het risico op infecties zo klein mogelijk te houden.

Het is belangrijk dat iedereen zich ervan bewust is dat er ondanks de uitgebreide testen toch nog altijd een zeer klein risico op besmetting blijft bestaan.

Passend bloed?

Het is erg belangrijk dat het bloed dat je krijgt bij jou past. Daarom wordt voorafgaand aan een transfusie bij jou tweemaal bloed genomen om de bloedgroep te bepalen.

Sommige mensen hebben afweerstoffen tegen bloedcellen van anderen in hun bloed. Als dat het geval is, kan het langer duren voor er geschikt bloed wordt gevonden.

Mocht je beschikken over een bloedgroepkaartje, dan is het belangrijk dat je dat toont aan je arts. Het bloedgroepkaartje geldt dan als eerste bepaling. Mocht je in je bloed afweerstoffen hebben tegen bloedcellen van anderen, staat dat ook op je bloedgroepkaartje vermeld.

Hoe verloopt een transfusie?

Het bloedproduct wordt toegediend via een ader. Daarvoor is het nodig dat er eerst een infuus wordt geplaatst.

Bij de start van de transfusie zal een verpleegkundige je identiteit controleren en nagaan of het bloedzakje effectief voor jou bestemd is.

De duur van een transfusie varieert gemiddeld van 30 minuten tot 4 uur, afhankelijk van het type bloedproduct.

- **Opgelet:** Tijdens de transfusie mag je de kamer niet verlaten. Zo kan de verpleegkundige je beter opvolgen.

Zijn er risico's of bijwerkingen bij een transfusie?

Ondanks alle voorzorgen komt het soms voor dat iemand een reactie doet op een bloedtransfusie, maar gelukkig gebeurt dat niet frequent.

Die reacties variëren van mild tot ernstig en kunnen volgende symptomen omvatten:

- koorts
- rillingen
- jeuk en/of rode huiduitslag
- bloeddrukval
- benauwdheid
- ...

Om eventuele bijwerkingen snel op te sporen en tijdig te behandelen, zal de verpleegkundige tijdens de transfusie op vastgestelde tijdstippen je bloeddruk, pols en temperatuur controleren.

Ervaar je tijdens de transfusie toch een van bovenstaande symptomen of voel je je niet goed, aarzel dan niet om onmiddellijk een verpleegkundige aan te spreken.

Mocht je je thuis na de transfusie onwel voelen, neem dan contact op met je huisarts.

Wat zijn de kosten van een transfusie?

De kosten van een transfusie (inclusief de laboratoriumtesten uitgevoerd om de geschiktheid van het donorbloed te bepalen) zijn ten laste van het ziekenfonds.

Heel zelden zijn er uitgebreidere testen nodig om geschikt donorbloed te vinden. Daardoor kan er wel een groter bedrag aan de patiënt worden aangerekend, maar in die gevallen zal je arts dat met je bespreken.

Kan ik een transfusie weigeren?

Je hebt altijd de keuze om een transfusie te weigeren. Bedenk daarbij wel dat er over het algemeen weinig andere mogelijkheden zijn.

Sommige operaties of behandelingen kunnen zelfs niet worden uitgevoerd zonder een transfusie. Een transfusie weigeren kan daardoor een groter risico betekenen voor je gezondheid dan een transfusie ontvangen.

Bespreek je twijfels tijdig met je behandelend arts!

- **Opgelet:** Als je een transfusie weigert, meld dat dan onmiddellijk aan je behandelend arts! Zolang je je (weigerings-)beslissing niet kenbaar maakt, zal je arts vermoeden dat je instemt met een transfusie!